

Vlaams
Parlement

stuk **1441** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 20 januari 2012 (2011-2012)

Voorstel van resolutie

van de heren Dirk Van Mechelen, Herman Schueremans
en Jean-Jacques De Gucht, de dames Gwenny De Vroe
en Mercedes van Volcem en de heer Sas van Rouveroi

betreffende de realisatie van een kader voor
‘crowdfunding’ in de kunsten- en erfgoedsector

TOELICHTING

De komst van het internet heeft ervoor gezorgd dat onze maatschappij op een andere manier functioneert dan voorheen. Verschillende bedrijven maken bijvoorbeeld gebruik van ‘crowdsourcing’, dat wil zeggen dat zij een beroep doen op het internetpubliek om mee te helpen problemen op te lossen.

In de praktijk blijkt de meerwaarde enorm te zijn, in die zin dat sommige bedrijven onder-tussen via crowdsourcing een beroep doen op een wereldwijd geïnteresseerd publiek en daarbij ook, soms vrij aanzienlijke bedragen, toekennen aan degenen die zich op deze manier hebben gemanifesteerd.

Vanuit crowdsourcing is een nieuw fenomeen ontstaan, het zogenaamde ‘crowdfunding’. Op die wijze wordt getracht om bij gelijkgezinden kapitaal op te halen voor de verwezenlijking van bepaalde projecten. In feite gaat het om een vorm van risicokapitaal voor projecten waarvoor de financiering tot nu toe niet kon worden gerealiseerd.

Onder andere in de muzieksector is crowdfunding met succes toegepast. Tom Dice bijvoorbeeld kreeg op die manier de financiering rond van zijn cd. Overigens heeft het succes van die cd ook gevolgen voor de investeerders, want die delen ook in de opbrengsten. Iedereen die 10 euro geïnvesteerd heeft, heeft ondertussen een return van 33 euro gekregen.

Het hoeft daarom niet te verwonderen dat er ook gekeken wordt naar nieuwe mogelijkheden. Hetzelfde bedrijf dat voor de productie van muziek crowdfunding organiseert, wil dat ook gaan doen voor filmproducties.

Crowdfunding heeft heel wat mogelijkheden. In feite wordt aan het publiek gevraagd om mee te investeren in een product waarin zij zelf geloven. Omdat zij de muziek goed vinden, omdat ze geloven in het talent van de regisseur, of om allerlei andere redenen.

Het geld dat op die manier wordt ingezameld, wordt ook altijd op een geblokkeerde rekening bewaard. Op het ogenblik dat er binnen een vooropgestelde termijn voldoende geld is ingezameld, wordt het project gerealiseerd. Wanneer dat niet het geval is, wordt het geld teruggestort aan de oorspronkelijke schenkers.

Het zal niet verwonderen dat crowdfunding vooral in die sectoren wordt toegepast, waar er toch een reële kans is op een return van de investering. Nochtans zijn er heel wat andere sectoren waarvoor het principe een absolute meerwaarde zou kunnen hebben, evenwel zonder dat er altijd een financiële return is.

Overigens is het systeem van de crowdfunding op zich uiteraard niet nieuw. Bijvoorbeeld de Britse National Trust past het al jarenlang (zelfs meer dan een eeuw) met succes toe. Wanneer hij de kans krijgt een gebouw in beheer te nemen, gaat hij telkens op zoek naar de nodige financiële middelen. Het is als het ware een test voor het maatschappelijke draagvlak volgens de National Trust. Worden voldoende middelen ingezameld, dan betekent het dat dat draagvlak er is. Zijn er te weinig middelen, dan gaat het project niet door wegens een te beperkt draagvlak.

Zeker in de kunsten- en de erfgoedsector, maar evengoed in andere sectoren, zou crowdfunding een absolute meerwaarde hebben. Niet alleen omdat als het ware het publieke draagvlak rechtstreeks kan worden getoetst, maar ook omdat de besparingen in de sector nogal wat personen, organisaties en instellingen in hun voortbestaan bedreigen of omdat projecten, noodgedwongen, enkele jaren moeten worden opgeschoven.

Crowdfunding zou hier een van de oplossingen kunnen voor zijn. Vandaag is het uiteraard ook zo dat er giften kunnen worden gestort ten gunste van goede doelen (waaronder kunst- en erfgoedprojecten) en dat die giften, onder bepaalde voorwaarden, fiscaal aftrekbaar zijn. Een dergelijk systeem heeft en behoudt zeer zeker bepaalde merites, maar sommige projecten vallen daarbij toch uit de boot (bijvoorbeeld initiatieven van particulieren of van organisaties die niet als vzw of stichting zijn georganiseerd).

Hierna volgen enkele voorbeelden om dat te illustreren.

Kunstenaar X is talentvol en veelbelovend, maar wegens de eigenheid van zijn werk is het moeilijk om een tentoonstelling te krijgen. Via crowdfunding wordt geld bijeengebracht voor deze tentoonstelling. Eventuele opbrengsten uit verkoop van werken worden verdeeld onder de investeerders.

De nieuwe Erfgoedtrust wordt gevraagd om kasteel Y in beheer te nemen. Restauratie en ontsluiting worden geschat op 4 miljoen euro. Via allerhande premies kan de organisatie 80 à 90% financieren. De overige 10% wordt gefinancierd via crowdfunding.

Museum Z heeft zijn oog laten vallen op een schitterend werk van een grote meester (of een nieuw talent), maar beschikt over te weinig middelen om het aan te kopen. Via crowdfunding worden die middelen samengebracht. De investeerders delen in de eventuele opbrengsten uit merchandising (afbeelding van het werk op allerhande verkochte spullen, copyrightrechten enzovoort).

Dit voorstel van resolutie heeft de bedoeling een traject op te starten waarbij de Vlaamse overheid nagaat op welke manier crowdfunding een meerwaarde kan betekenen binnen de kunsten- en erfgoedsector. Op basis van die resultaten kan een plan van aanpak worden uitgewerkt, waarbij eventuele obstakels uit de weg worden geruimd en er gekeken wordt op welke manier dergelijke initiatieven aangemoedigd en concreet ondersteund kunnen worden. Binnen het plan van aanpak kan ook ruimte worden gegeven aan de concrete mogelijkheden binnen andere beleidsdomeinen.

Dirk VAN MECHELEN
Herman SCHUEREMANS
Jean-Jacques DE GUCHT
Gweny DE VROE
Mercedes VAN VOLCEM
Sas VAN ROUVEROIJ

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- vaststellende dat crowdfunding ondertussen, bijvoorbeeld in de muziekindustrie, zijn absolute meerwaarde heeft bewezen;
- overwegende dat crowdfunding ook in andere beleidsdomeinen, zoals bijvoorbeeld de kunsten- en erfgoedsector, op dit moment niet-structureel is ingebed binnen de werking van de Vlaamse overheid;
- vraagt de Vlaamse Regering om in samenwerking met alle relevante actoren een traject op te zetten dat moet leiden tot een plan van aanpak voor de toepassingsmogelijkheden van crowdfunding in eerste instantie binnen de kunsten- en erfgoedsector en bij uitbreiding binnen alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid.

Dirk VAN MECHELEN

Herman SCHUEREMANS

Jean-Jacques DE GUCHT

Gwenny DE VROE

Mercedes VAN VOLCEM

Sas VAN ROUVEROIJ